

Statens vegvesen

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN

Postboks 325

1502 MOSS

Behandlerenhet:
Utbygging

Saksbehandler/telefon:
Siri Ann Lorentzen / 90061480

Vår referanse:
20/29863-103

Deres referanse:

Vår dato:
28.04.2021

E18 Lysaker – Ramstadsletta. E105 Gjønnestunnelen. Søknad om tillatelse for midlertidig utslipp av anleggsvann under byggefasen og saksbehandling av tiltaksplan for graving i forurenset grunn

Statens vegvesen, divisjon utbygging, utbyggingsområde sørøst, prosjekt E18 Vestkorridoren, søker med dette om utslippstillatelse iht. kap.3 §11 Lov om vern mot forurensning og om avfall (forurensningsloven) i forbindelse med anleggsarbeid i tilknytning til entreprisen «E105 Gjønnestunnelen» i prosjektet utbygging av E18 Lysaker - Ramstadsletta. Anleggsarbeidet er planlagt å pågå i perioden fra oktober 2023-september 2028. Denne perioden kan endre seg, og søknaden gjelder for hele anleggsperioden.

Anleggsarbeidene vil kunne medføre fare for forurensning i form av blant annet utslipp til vann og grunn herunder partikkelutslipp, pH endringer, nitrogentilførsel, plastforsøpling og tilførsel av miljøgifter og tungmetaller. I tillegg kommer spredning av fremmede arter og utslipp til luft (hovedsakelig nedfallsstøv). Anleggsarbeidene foregår i tettbebygde strøk, med omfattende infrastruktur både ift. elektro og VA, med høytrafikkert vei rett i nærheten. Utslipp fra anleggsarbeidene kommer i tillegg til eksisterende kilder, og er vurdert relativt til andre kilder.

Søknaden gjelder også saksbehandling av tiltaksplan for graving i forurenset grunn, rapport X_683 i vedlegg 3A, ref. e-post 12.08.2019 om at Statsforvalter har overtatt myndighet på forurenset grunn. Vi presiserer at entreprisen E105 Gjønnestunnelen er en totalentreprise, og en del detaljerte vurderinger og tekniske detaljer vil være opp til totalentreprenøren. Vi kan derfor ikke spesifisere ned i detalj på eksempelvis renseløsninger. Søknad om utslippstillatelse for entreprisen E105 Gjønnestunnelen i driftsfasen sendes etter avtale separat.

Ansvarlig søker/bedrift	Statens vegvesen, divisjon utbygging
Postadresse	Postadresse Pb. 1010 Nordre Ål, 2605 Lillehammer
E-post	firmapost@vegvesen.no
Besøksadresse	Phillip Pedersens vei 20, 1366 Lysaker
Organisasjonsnummer	971032081
NACE-kode	80.130 Offentlig administrasjon tilknyttet næringsvirksomhet og arbeidsmarked

Postadresse
Statens vegvesen
Utbygging
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Telefon: 22 07 30 00
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Phillip Pedersens vei 20
1366 LYSAKER

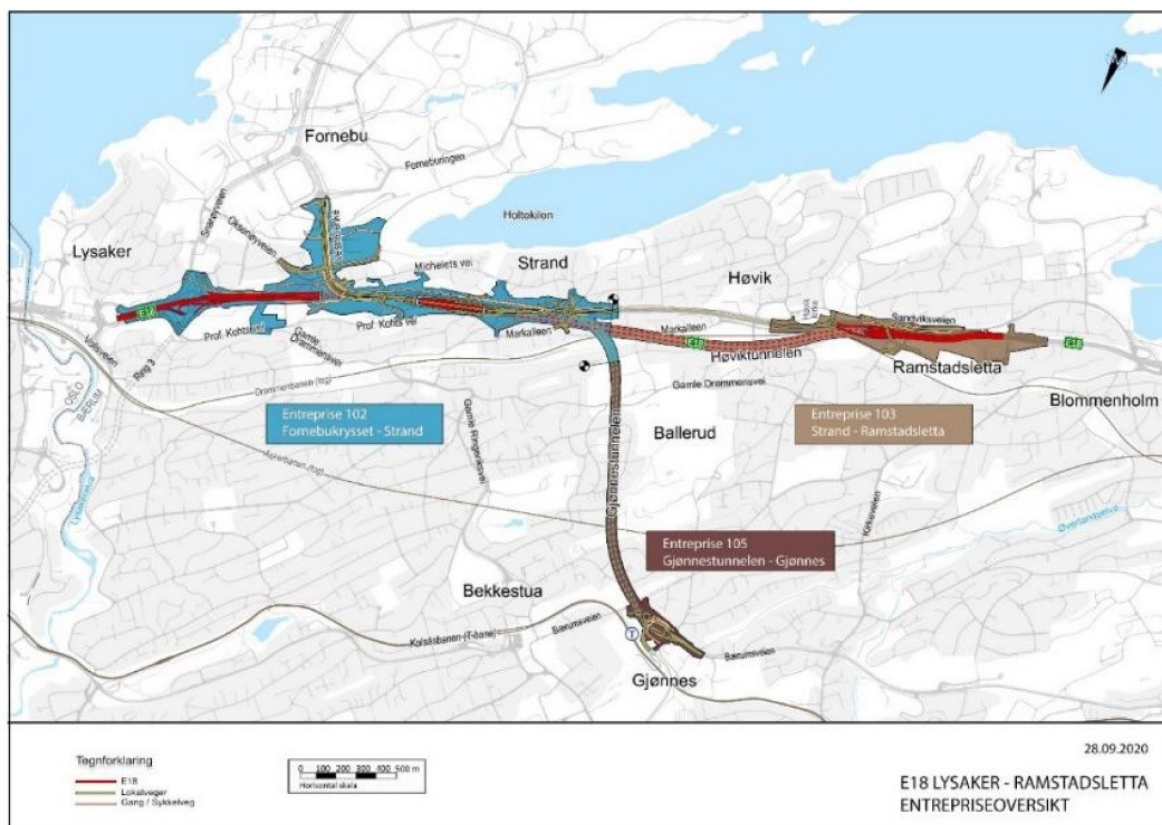
Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Postboks 702
9815 Vadsø

Beskrivelse av entreprisen og anleggsarbeid

Entreprise E105 Gjønnestunnelen omfatter driving av Gjønnestunnelen, lengde ca. 1250 m, samt anleggsområde i dagsonen på Gjønnes som vist i figur 1.

Aktiviteter i forbindelse med anleggsarbeidet som kan medføre forurensning er blant annet:

- Bygging av ny permanent GS-veg sør for Bærumsveien
- Boring, sprengning, pigging og delvis wiresaging i forbindelse med uttak av byggegrøp for Gjønnestunnelen betongtunnel og teknisk bygg
- Pelearbeider
- Spuntarbeider
- Graving av stein- og løsmasser
- Omlegging av EL og VA
- Betongarbeider i forbindelse med bygging av betongtunnel med portaler, teknisk bygg, støttemurer og utvidelse av kulvert for turvei vest for Gjønneshallen
- Etablere midlertidig vannbehandlingsanlegg
- Driving av Gjønnestunnelen i to løp fra Gjønnes mot Strand
- Dagsonearbeid med elektro- og SRO-arbeider og beplantning

Figur 1: Oversikt over entreprisene E102, E103 og E105 i prosjektet E18 Lysaker til Ramstadsletta.

Reguleringsplan for området

Godkjent reguleringsplan fra 2017 med underlagsdokumenter, herunder plan for ytre miljø, legger føringer for utbyggingen. Her ligger blant annet miljøkrav til støy og luft, samt omtale av hvilke temaer Statens vegvesen skal ha særlig fokus på. Dette inkluderer blant annet fremmede arter, naturmangfold, klima med mer. [Lenke til reguleringsplan:](#)

https://www.baerum.kommune.no/innsyn/politikk/wfinnsyn.ashx?response=journalpost_detaljer&journalpostid=2017086023&

Kunnskapsgrunnlag og konsekvensvurderinger

Det har vært viktig for Statens vegvesen å ha et godt kunnskapsgrunnlag som utgangspunkt for vurderingene våre knyttet til miljørisiko. Vi har blant annet gjennomført forundersøkelser i vannresipienter, kartlagt fremmede- og rødlistede arter, utført vurderinger på utslipp av klimagasser og undersøkelser knyttet til forurenset grunn. Vi legger ved våre rapporter og konsekvensvurderinger, herunder tiltaksplaner, plan for massehåndtering, oversikt over påslipp-punkter til kommunalt avløpsnett, plan for håndtering av fremmede arter og miljøovervåkingsplan med flere. Dokumentene beskriver aktiviteter og planer i detalj, men en kort beskrivelse gjengis her.

Forundersøkelser i vannresipienter (vedlegg 1, NIBIO med partnere 2019)

Det er utført forundersøkelser av naturmangfold og vannkvalitet i resipienter og influensområder til anleggsområdet. Miljøtilstand er vurdert.

Miljørisikovurdering for utslipp til vann (vedlegg 2, rapport X_611)

I anleggsperioden til entreprise «E105 Gjønnestunnelen» vil drivevann fra tunnelen ledes til kommunalt spillvannsnett, og håndteres i tråd med VEAS sine tillatelser. Anleggsvannet fra dagsonen føres til resipientene Nadderudbekken og videre til Øverlandselva. Øverlandselva har utløp i Engervannet og videre via Rønne elv ut til Sandvikselva. Disse vannforekomstene ligger i influensområdet nedstrøms, men vil i liten grad bli påvirket.

Aktiviteter som kan påvirke resipientene vil blant annet være utslipp av anleggsvann fra byggeproper, søl og lekkasje fra anleggsmaskiner og tanker, støpearbeider, berguttak i dagsonene og senkning av grunnvann i anleggsfasen. Avbøtende tiltak er blant annet etablering og drift av renseløsninger for anleggsvann og kontrollpunkt med tilhørende funksjoner, avskjærende grøfter, samt beredskapstiltak. Tilsyn og overvåking av de tiltak som etableres er også et viktig tiltak.

Normal anleggsvirksomhet, med tilhørende avbøtende tiltak og beredskap, vil medføre lav til middels risiko ved utslipp av anleggsvann til de ulike utslippspunktene. Uønskede hendelser i prosjektet kan medføre opptil middels risiko for forringelse av resipient.

Tiltaksplaner forurenset grunn (vedlegg 3A, rapport X_683 Tiltaksplan 105 Gjønnestunnelen; vedlegg 3B rapport X_685 Generell tiltaksplan for håndtering av forurenset masse)

Det er påvist lettere forurensning i løsmassene som skal graves ut ved Gjønnnes i forbindelse med utbyggingen av E18 fra Lysaker til Ramstadsletta. Tiltaksplanene gir en beskrivelse av hvordan de forurensete massene skal disponeres og håndteres, samt dokumentasjon og hvilke retningslinjer som må følges. Den generelle tiltaksplanen (X685) er tidligere saksbehandlet av Bærum kommune, samt plan for prøvetaking (Rapport X_251). For alle områder gjelder det at dersom man støter på masser med synlig sterk forurensning under utgraving, som f.eks. olje, må miljøteknisk personell tilkalles for å vurdere forurensningssituasjonen og eventuelt utføre prøvetaking.

Rapport X_683 Tiltaksplan E105 Gjønnestunnelen i vedlegg 3A er en spesifikk tiltaksplan for aktivitetene ved Gjønnes, og er ikke saksbehandlet tidligere. Denne søknaden gjelder også for saksbehandling av denne tiltaksplanen.

Plan for massehåndtering og transport (vedlegg 4, rapport X_550)

Rapporten går gjennom mengder av ulike typer masser (bergmasser, løsmasser, asfalt etc.) fra hele prosjektet og vurderer konsekvenser for omgivelsene langs ulike kjøreruter til alternative deponi/mottaksløsninger og mellomagre. Konsekvensene er vurdert for trafikk og utslipp til luft (CO₂, NO_x, PM). Lang transportavstand mellom uttaksområde og mottak påvirker spesielt klimagassutslipp negativt. Eksempler på mottakssteder med kort transport kan være Fritidsøy på Fornebu, Lakseberget og Grendehustomta. Totalentreprenør vil ha tilgang til våre vurderinger i rapporten, men vil på eget grunnlag velge løsninger. Totalentreprenør vil ha krav om å levere egen massehåndteringsplan. Som byggherre vil vi sette krav til å ha effektiv massehåndtering samt ha fokus på klimagassutslipp i tildeling av entreprisen.

Kartlegging og tiltaksvurderinger fremmede arter (vedlegg 5, rapport X_755)

Det er utført kartlegging av fremmede skadelige arter i anleggsområdet i 2017 og 2018. Alle registreringene er lagt inn i Artskart. Totalt ble det funnet 29 ulike fremmede skadelige arter fordelt på i overkant av 1000 lokaliteter i forbindelse med utbyggingen E18 Vestkorridoren. På Gjønnes er det registrert fremmede arter i kategori svært høy (SE) og høy risiko (HI) på Fremmedartslista. Russekål og kanadagullris er de artene med flest forekomster. Det er ikke registrert "versting" arter som kjempebjørnekjeks, kjempeslirekne eller parkslirekne innenfor anleggsområdet på Gjønnes.

I praksis er fremmede skadelige arter spredt på så godt som samtlige areal med vegetasjon innenfor anleggsområdet. Eksisterende kunnskap om fremmede skadelige arter i omkringliggende områder viser at dette i stor grad også er situasjonen der. Dette medfører blant annet at sjansen for reetablering av fremmede arter tilbake i anleggsområdet etter at utbyggingen er ferdig, anses som stor.

Rapporten beskriver en risikovurdering og anbefaling av tiltak for å hindre spredning av skadelige arter ved gravearbeider. For gravearbeider på Gjønnes vil aktuelle tiltak gå ut på håndtering av infisert toppjord (15cm) og gjenbruk av infiserte masser i den grad det er praktisk mulig, og det ikke er fare for å spre fremmede skadelige arter til nye områder. Gjenbruk av infiserte masser i det nye anlegget ansees som svært lite risikofylt, i og med at de aller fleste av de registrerte artene må påberegnes å spre seg inn fra omkringliggende områder etter at anlegget er ferdig.

Kartleggings- og tiltaksrapport for naturmangfold (vedlegg 6, rapport X_756)

Rapporten omfatter en oversikt over eksisterende kunnskap om forekomst av verdifullt naturmangfold i og rundt anleggsområdet for E18 Vestkorridoren, Lysaker-Ramstadsletta, samt resultatet av nye registreringer utført i 2017 og 2018. Det er foretatt en vurdering av påvirkning av utbyggingen som grunnlag for anbefalte tiltak.

I influensområdet finnes flere naturtypelokaliteter. Ved Gjønnes ligger den lokalt viktige naturtypen Kleivveien helt inntil planområdet. Øverlandselva inngår i influensområdet og er registrert i naturtype «viktig bekkedrag» med svært viktig verdi -A.

Utbyggingen kan potensielt forårsake forurenset avrenning til Øverlandselva, og i tillegg vil eventuell fjerning eller skade på vegetasjonen under anleggsarbeidene kunne påvirke naturtypelokaliteten Kleivveien. Som avbøtende tiltak vil det viktigste være å beskytte vegetasjonen i Kleivveien, samt å sikre mot tilførsel av forurensninger til Øverlandselva.

Overvåkningsprogram for resipienter og anleggsvann (vedlegg 7, NIBIO Rapport nr.74, vol.6, 2021)

Rapporten er et overvåkningsprogram for E18 Vestkorridoren, Lysaker-Ramstadsletta. Den beskriver overvåkning i resipienter og kontroll av utslippsvann, lokaliteter for målestasjoner i resipienter, prøvetakingsfrekvens og hvilke parametere det skal analyseres på.

Vannkvaliteten skal overvåkes i Gjønnes-/Nadderudbekken hvor Øverlandselva er sekundær resipient, og det skal utføres prøvetaking av biologiske kvalitetselementer (bunndyr) for å sette økologisk tilstand som beskrevet i NIBIO rapport nr.39, vol.5, 2019 om forundersøkelser (vedlegg 1).

Anleggsvann fra tunneldriving skal etter rensing føres til spillvannsnett og VEAS.

Rapport om BA-støy og forslag til program for overvåking av støy (vedlegg 8, rapport X 514)

Reguleringsplanen stiller støykravene vi må forholde oss til. Tidligere har Statsforvalteren ønsket informasjon om kunnskapsgrunnlaget på støy. Det foreligger en rapport for bygge- og anleggsstøy for entreprisen E105 Gjønnestunnelen, som også inkluderer strukturstøy fra tunneldriving. Derfor legges denne rapporten med til informasjon, og den er ikke å anse som en del av søknaden.

Støy fra støyende aktiviteter skal overvåkes, og berørte naboer informeres underveis.

Klimagassbudsjett for E18 vestkorridoren (vedlegg 9, rapport X 727)

Prosjektet utarbeidet i 2018 et klimabudsjett for hele prosjektet, basert på anslag benyttet i reguleringsplanen. E18 vestkorridoren er en klimapilot i Statens vegvesen. Rapporten er et nyttig verktøy for å få oversikt over hvilke aktiviteter, materialer og metoder som bidrar mest til våre klimagassutslipp. Resultatene er benyttet systematisk i arbeidet med kontrakten, og vi har blant annet satt klimakrav til kalksement, asfalt og stål, samt krav til elektriske anleggsmaskiner så langt.

Påslipp-punkter kommunalt avløpsnett (vedlegg 10, rapport X 213)

Dokumentet er et notat som beskriver ulike påslipp-punkter på Gjønnes for rensert tunneldrivevann og for rensert anleggsvann til kommunalt fordrøyingсанlegg i forbindelse med entreprisen E105.

Infrastruktur som skal rives, (vedlegg 11, rapport X 901)

Det er foretatt kartlegging av farlig avfall basert på helse- og miljøfarlige stoffer i ett bygg som skal rives, én garasje i Gjønnes veien 37.

Avbøtende tiltak for å kontrollere utslipp til miljø og minimere avfall

En rekke tiltak iverksettes for å ha oversikt over og kontroll på utslipp til det ytre miljø og minimere avfallsmengder. Denne entreprisen er en totalentreprise, hvilket innebærer en større frihet for entreprenør i valg av konkrete løsninger. Men Statens vegvesen vil følge opp de tiltakene vi har skissert i våre søknadsdokumenter, blant annet:

1. Systematisk miljøovervåking, dette inkluderer:

- Luftforurensning; måling av mineralsk nedfallsstøv med mobile luftmålere i tillegg til permanent måler
- Støymålinger underveis i anleggsvirksomheten
- Overvåking av rensed anleggsvann, både kontinuerlig og ved hjelp av stikkprøver (måling av utvalgte miljøgifter)
- Overvåking av rensed tunneldrivevann før påslipp til kommunalt spillvannnett i tråd med bestemmelser i påslipp-tillatelse.
- Overvåking i resipienter

2. Oppfølging

- Bevissthet rundt, samt kartlegging og identifisering av hvilke aktiviteter som krever ekstra årvåkenhet (som sterk nedbør og perioder med snøsmelting)
- Tilsyn på hverdager av kontrollbassenger og resipienter
- Miljøkrav i kontrakt til entreprenør, oppfølging av disse i byggemøter og tilsyn underveis

3. Avfall

- Høyt sorteringskrav på avfall (vektprosent), minimum 80 % sortering
- Forsvarlig håndtering av bunnrenskmasser og fokus på gjenbruk av disse.
- Bygninger skal rives er kartlagt mht. miljøgifter og farlig avfall, og vil håndteres i tråd med gjeldende regelverk.
- Forurenset slam fra vannrenseanlegg skal håndteres for seg, og skal leveres til godkjent mottak.
- Øvrige masser vil fortrinnsvis gå til gjenbruk i prosjektet, gitt akseptabel forurensningsgrad.

4. Fokus på beredskap

- Etablere kontakt med Bærum brannvesen og sørge for gode beredskapsrutiner
- Entreprenørens beredskapsplan mot akutte utslipp
- Lenser ved utløp til resipienter og absorbenter på anleggsmaskiner

Forslag til vilkår

På bakgrunn av gjennomført risikovurdering foreslås følgende grenseverdier for utslipp av anleggsvann til Øverlandselva:

For kontinuerlig måling og driftsvarsel:

- Turbiditet tilsvarende suspendert stoff på 50 mg/l
- pH 6-8,5

For ukeblandprøver*:

- Suspendert stoff, 50mg/l
- Olje (sum THC (C5-C35)), 5 mg/l
- pH 6-8,5

*i 90% av prøvene

Vedlegg:

- Vedlegg 1_ NIBIO Forundersøkelser 2019
- Vedlegg 2_X611_Miljøriskovurdering. Utslipp i anleggsvann fra E105 til Øverlandselva
- Vedlegg 3A og 3B:X_683 og X_685. Tiltaksplaner forurenset grunn
- Vedlegg 4_X_550_Plan for massehåndtering og transport
- Vedlegg 5_X_755_Kartlegging og tiltaksrapport for fremmede arter
- Vedlegg 6_X_756_Kartleggings- og tiltaksrapport for naturmangfold
- Vedlegg 7_NIBIO_RAPPORT_2020_6_74. MiljøovervåkingsprogramforE18VK Lysaker-Ramstadsletta
- Vedlegg 8_X_514_Bygge- og anleggsstøy-E105 Gjønnestunnelen
- Vedlegg 9_X_727_Klimabudsjett for E18 Lysaker-Ramstadsletta
- Vedlegg 10_X_213_Oversikt over påslipp av anleggsvann i entrepris E105
- Vedlegg 11_X_901_Miljøkartleggingsrapport Gjønnesteien 37 Garasje

Med hilsen

Ian Markey
Prosjekteringsleder

Lorentzen Siri Ann
YM-koordinator

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Kopi
STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN, Postboks 325, 1502 MOSS